

Sihtasutuse Kodanikuühiskonna Sihtkapital nõukogu koosolek nr V-14

Koht: veebikeskkond Zoom

Toimumise aeg: 03.03.2021

Algus kell 13:00, lõpp kell 15:00

Juhatas: Aage Õunap, nõukogu esimees

Protokollis: Anneli Roosalu, juhatuse liige

Osalesid KÜSKi nõukogu liikmed: Viljam Borissenko (13:00-14:50), Irene Käosaar, Raivo Küüt, Agu Laius, Eha Paas, Aage Õunap, Avo Üprus (13:00-14:35).

Külastajana osalesid: Marten Lauri (Siseministerium), Sandra Paulus (KÜSK, 13:40-13:50), Anneli Roosalu (KÜSK), Evelyn Valtin (KÜSK, 13:00-13:40), Kadri Väljaste (KÜSK).

PÄEVAKORD:

1. Ülevaade Kodanike Euroopa programmi tegevusest ja tulemustest 2014-2021.
2. Kodanike võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi 2021-2027 tutvustus.
3. Väliseesti ajalehtede toetusprogrammi tulemuste ülevaade.
4. Arenguhüppe 2021 taotlusvooru arutelu, ettepanekud tingimuste täiendamiseks.
5. Jooksvad küsimused.

Koosoleku avamine.

Aage Õunap avas koosoleku ja tutvustas päevakorda.

Otsustati: Kinnitada päevakord.

1. Ülevaade Kodanike Euroopa programmi tegevusest ja tulemustest 2014-2021.

Evelyn Valtin andis lühikese ülevaate eelmise aasta tegevustest Kodanike Euroopa programmi raames. 2020. aastal sai Eestist esitatud projektidest toetust (TalTech) Tallinna Tehnikaülikool ja Sillamäe Lastekaitse Ühing MTÜ. Programmi raames esitati 2020. aastal üle Euroopa 1703 taotlust. Toetati 356 projekti tegevuste ellu viimist. 2016-2020 esitati Eestist 57 taotlust, toetus määrati 6 projektile kogusummas ligi 500 000 eurot. Partnerina tegutses 98 projektis. Programmi tutvustamisel tehti regulaarselt koostööd mitmete rahvusvaheliste ja kohalike fondidega nagu Erasmus+, Loov Euroopa, Põhjamaade Ministrite Nõukogu ja Avatud Eesti Fond, samuti katusorganisatsioonidega ja vabaihendustega, sh Vabaihenduste Liiduga, Eesti Linnade ja Valdade Liiduga ja Eesti Inimõiguste Keskusega. Partneriteks olid ka Maakondlikud Arenduskeskused, Europe Direct teabekeskused, Euroopa Liidu Komisjoni esindus Eestis, Arvamusfestival. Sündmustele kaasati kogemusi jagama programmist toetust saanud vabaihendusi, kohalikke omavalitsusi, muuseume, ülikoole ja teisi asutusi. Programmi koordineerimisega seotud rahalised vahendid kaeti 50% ulatuses Euroopa Komisjoni ja 50% Siseministeriumi poolt.

Arutelu: Millised riigid on kõige enam toetust saanud? Kõige rohkem on projekte esitatud Itaaliast, Poolast ja Ungarist. Kuidas saada infot projektides osalevate Eesti partnerite kohta? Mõnel juhul on projektidel eraldi koduleht partneri poolt, mõnel juhul on kajastatud partnerite kohta käiv info lihtsalt projekti kodulehel. 2020 oli programmi kõige edukam aasta ning kõik väljundid on täidetud, mistõttu võiks Siseministerium uurida, kas on võimalik maksta lepingus kokku lepitud 5000 eurot stipendiumi?

Otsustati: võtta info teadmiseks.

2. Kodanike võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi 2021-2027 tutvustus.

Evelyn Valtin andis ülevaate Kodanike võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmist. SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital soovib kandideerida Kodanike, Võrdõiguslikkuse, Õiguste ja Väärtuste programmi (Citizens, Equality, Rights and Values programme/CERV) kontaktpunktiks.

Programmi väärtused on:

- Kaitsta ja edendada Euroopa Liidu väärtusi;
- Edendada õigusi, mittediskrimineerimist, võrdsust, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, ning edendada soolise ja mittediskrimineerimise temaatika süvenemist;
- Edendada kodanike osalust liidu demokraatlikus elus ja osalemist erinevate liikmesriikide kodanike vahel ning tõsta teadlikkust Euroopa ühisest ajaloost;
- Võidelda vägivalla, sealhulgas soolise vägivalla vastu.

KÜSKi eelised kontaktpunktiks kandideerimisel on järgnevad:

KÜSKil on 12-aasta pikkune kogemus ja kokkupuude Eesti avalikes huvides tegutsevate vabaihendustega. „Kodanike Euroopa“ programmi on KÜSK edukalt koordineerinud aastatel 2014 – 2021. Lisaks on KÜSK alates 2015. aastast Eesti mitmekesisuse kokkuleppe liige. 2018. aastal sai KÜSK Eesti Inimõiguste Keskuse ja Sotsiaalministeeriumi poolt välja antud mitmekesisuse märgise "Me austame erinevusi". KÜSK omab laia koostööpartnerite võrgustikku ja on tuntud nii vabaihenduste seas, kohalike omavalitsuste, kuid ka teist avalikõiguslike asutuse seas.

Uue programmi kontaktpunktiks kandideerimiseks ootame täiendavat informatsiooni programmi sisu ja finantsvahendite, kuid ka kandideerimisega seotud vajaduste ja võimaluste kohta.

Arutelu: Kas Eestis on teada organisatsioon, kes sooviksid seda rolli kanda? Seni ei ole teada ühestki konkreetsest huvilisest. Potentsiaali on Eesti Inimõiguste Keskusel ja teistel võrdse kohtlemisega tegelevatel vabaihendustel. Justiitsministeeriumi info, et lähima kuu aja jooksul peaks toimuma rahastuse teemaline arutelu. Riigi poolt võib olla esindus, mis on jagatud riigisisestelt mitme erineva kontaktpunkti vahel, vastavalet erinevatele teemadele.

Otsustati: võtta info teadmiseks.

3. Väliseesti ajalehtede toetusprogrammi tulemuste ülevaade.

Sandra Paulus andis lühiülevaate väliseesti ajalehtede toetusprogrammist tuginedes jaanuaris esitatud lõpparuannetele. Sandra tutvustas projektide peamisi eesmärke, tegevusi, tulemuslikkust ning jagas taotlejate poolt antud tagasisidet. Peamised eesmärgid olid:

- Lugejaskonna laiendamine ja suurendamine, sh noorema lugejaskonna kaasamine
- Väljaande jätkusuutlikkus – jätkata väljaandmist
- Eesti keele ja kultuuri säilitamine
- Teabe ja informatsiooni vahendamine
- Materjalide kogumine, säilitamine ja publitseerimine – uue tegevuse alustamine
- Sideme loomine väliseesti kogukonna ja asukohamaa kogukonna vahel
- Väliseesti kogukonna omavaheline sidustamine
- Väliseesti kogukonna Eestiga sidustamine

Tegevused, millega eesmärkideni jõudmiseks tegeleti:

- Väljaande digiplatvormi arendamine
- Eesti kogukonna tegemisi kajastavate videomaterjalide digitaliseerimine ja avaldamine
- Lehe lugejaskonna suurendamine, sh noorema põlvkonna seas
- Materjalide kogumine – väliseestlaste ja Eesti kultuuri lood
- Reklaam ja turundus
- Tehnika soetamine video- ja fotomaterjali tootmiseks
- Jooksvad kulud (Web-hotelli ja veebiaadressi kulude tasumine; ajakirjandusühenduse liikmemaksu tasumine)

Seitsmest toetuse saajast saavutasid oma eesmärgid, kas osaliselt või täielikult kõik. Peamiste väljakutsetena toodi välja eriolukorrast tingitud takistusi, mis väljendus sündmuste ja kohtumiste ärajäämises, kuid ka kultuuriasutuste ning raamatukogude suletud olemises. Taotlejad pidasid eriti oluliseks digitaalsete lahenduste arendamist, lugejaskonna suurendamist, professionaalsete autorite kaasamist ning majandusliku iseseisvuse saavutamist. Taotlejad pidasid KÜSKi toetust väga vajalikuks ning töid välja, et omavahenditest suudavad nad jätkata väljaandmist, kuid raskendatud on arenguvajadustele keskendumine.

Arutelu: Kuidas uue ja omanäolise sihtgrupiga suhtlemine toimis? Suhtlemine oli väga lihtne, olgugi, et kogukonnad asuvad Eestist geograafiliselt kaugel, on nad muidu meile väga sarnased. Üleilmse eestluse programm liigub Siseministeeriumist Välisministeeriumisse ning koos programmiga liigub Välisministeeriumisse ka Siseministeeriumi poolt programmi juhtinud Keit Spiegel.

Otsustati: KÜSK jätkab väliseesti ajalehtede toetusprogrammi ellu viimist.

Hääletamine: Poolt 7; Vastu 0.

4. Arenguhüppe 2021 taotlusvooru arutelu, ettepanekud tingimuste täiendamiseks.

Kadri Väljaste andis nõukogule ülevaate taustainfost ning kogutud statistikast, mille põhjal on kujunenud juhatuse ettepanekud arenguhüppe 2021 aasta taotlusvooru tingimuste täiendamiseks. KÜSKi juhatuse poolt nõukogule esitatud ettepanekud on järgnevad:

- 4.1 Tegevuskava ja äriplaani meetme eristusest loobumine;
- 4.2 Üleriigilise ning piirkondliku eristuse loomine;
- 4.3 Kogukondade toetusmeetme ühildamine arenguhüppe taotlusvooriga;
- 4.4 Muuta tingimuste punkt 4.5.

Arutelu: Otsustati arutleda kõik ettepanekud ükshaaval läbi.

- 4.1 Tegevuskava ja äriplaani meetme eristusest loobumine.

Toodi välja, et ka varem on arutatud selle üle, et mingi eristus peab olema, kuid ühe vooru raames kahe eristuse tegemine on liialt ressursimahukas. Piirkondliku ja üleriigilise eristuse tegemine ei välista seda, et võiks esitada ka äriplaani, seega on välja pakutud lahendus hea. Ühtlasi võimaldab ise taotlejal otsustada, kas viia ellu äriplaani või tegevuskava. Siseministeeriumi vaates on arenguhüppevoor üks instrument ning ministeeriumi jaoks pole oluline, missugune see instrument on, vaid kuidas instrument toetaks eesmärkide elluviimist. Sihitatud taotlusvoorud on siseministeeriumi jaoks selgemad. Oluline on eesmärkide täitmine, mitte see, kas on tehtud äriplaani või tegevuskava. Piirkondliku ja üleriigilise eristuse loomine on põhjendatud ja kõik nõukogu liikmed on selle ettepaneku poolt.

- 4.2 Üleriigilise ning piirkondliku eristuse loomine.

2020 aasta arenguhüppevoorus ei olnud defineeritud, esitatud ja kogutud informatsioon on saadud taotlejate vastuste põhjal taotlusvormi küsimusele “Ühingu tegevuspiirkond” alusel. Arutluse käigus jõuti kokkuleppele, et piirkondlike organisatsioonidena käsitletakse organisatsioonide arengut, mis on sihitud lokaalsele tegevusele ning tegutsetakse kuni kolmes maakonnas. Taotleja ise otsustab, millise vajaduse jaoks on toetust vaja, kas investeringute või ürituste. KÜSK nõukogu ei määraks eelarves kindlaks proportsioone. Kuidas ja kas määrata, kui suure osa kogu toetusest võib investering moodustada? Büroo peab analüüsima, kui palju omaosalust tuleks panustada investeringu tegemisse.

4.3 Kogukondade toetusmeetme ühildamine arenguhüppe taotlusvooriga.

KÜSKi büroo ettepanekud eelarve jagamise osas. Arenguhüppevooru eelarve on 454 000 eurot, kogukondade toetusmeetme eelarve on 300 000 eurot. Esimene variant on jagada arenguhüppevooru eelarve võrdselt pooleks piirkondlike ja üleriigiliste/rahvusvaheliste organisatsioonide vahel nii, et mõlema toetusmeetme eelarve oleks 227 000 eurot ning teha kogukondade toetamiseks eraldi taotlusvoor. Teine variant on liita arenguhüppevoor kogukondliku toetusmeetmega ning jagada 2/3 arenguhüppevooru eelarvest ehk 300 000 eurot üleriigilistele/rahvusvahelistele organisatsioonidele ning 454 000 eurot ehk 1/3 arenguhüppevooru eelarvest ehk 154 000 ja 300 000 eurot ehk kogukondade toetusmeede täies mahus piirkondlikele/kogukondlikele organisatsioonidele.

Kogukonnameede tuleb päris eraldi kavandada ja ellu viia. Selles on kindlasti rohkem sisutegevusi, mis ei ole suunatud arengu taotlemisele, vaid kogukonna motiveerimisele, aktiveerimisele, kaasa tõmbamisele. Arutada mõtet, kas jagada võrdsemalt kogukonna toetusi maakondade vahel, et igasse maakonda läheks proportsionaalne osa.

Üle vaadata tehtud ettepanek arenguhüppevooru eelarve võrdselt pooleks jagamiseks, üleriigilise ning piirkondliku eristuse loomiseks. Esitada info 21. aprilli koosolekul.

4.4 Arenguhüppe 2021 taotlusvooru tingimuste punkt 4.5, sätestab, et taotlejaks ei saa olla organisatsioonid, mille liikmed kuuluvad äriühingute või avalik-õiguslike organisatsioonide mõju alla.

4.5. Taotleja ei või olla erakond, äriühingute liit, ametiühing ega ühistu, ega niisuguste ühingute (sh äriühingu(te)) või avalik-õiguslike asutuste valitseva mõju all (üle 50% hääleõigus juhtorganite liikmete määramisel).

Arenguhüppet ettevalmistavas voorus puutus KÜSKi büroo kokku ühinguga, mille liikmete seas oli palju äriühinguid. Muuta sulgudes olevat teksti nii, et selgitada vähem juriidiliselt: üle 50% liikmetest* ei tohi olla äriühingud ega avaliku sektori asutused või nende esindajad. *SA puhul asutajatest ja nõukogu liikmetest. 2017 aasta arenguhüppevooru tingimustes on selge loetelu, kus oli välja toodud välistatud näited. Viimastel aastatel on olnud lubatud taotlejad kutse- ja erialaliidud, kui projekti raames tegeletakse ühingu avalikkusele suunatud eesmärkide edendamiseks. Täiendada välistatud taotlejate nimekirja. Näiteks lisada punkt, mis toob välja, et taotlejaks ei saa olla organisatsioonid, mille liikmed kuuluvad äriühingute või avalik-õiguslike asutuste valitseva mõju alla. Eristades piirkondlike ja üleriigiliste, rahvusvaheliste organisatsioonide taotlemine, siis võivad jääda ameti-, kutse- ja erialaliitude taotlemise võimalus, kuna need on enamjaolt üleriigilised organisatsioonid.

Otsustati:

4.1 Loobuda arenguhüppe 2021 aasta taotlusvoorus tegevuskavade ja äriplaanide eristusest.

4.2 Eristada arenguhüppe 2021 aasta taotlusvoorus piirkondlikke ja üleriigilise, rahvusvahelise tegutsemispiirkonnaga taotlejaid.

4.3 Kogukondade meede on arenguhüppevoorst eraldi.

4.4 Tuua arenguhüppe tingimustes selgemalt välja, kes on välistatud taotlejad, nii tingimuste punkti 4.5 täiendamise kui ka näidete lisamise abil.

Hääletamine: Poolt 7; Vastu 0.

4. Jooksvad küsimused.

5.1 Anneli andis ülevaate kogukondade teema arutelude tulemustest.

5.2 Anneli juhtis nõukogu tähelepanu sellele, et Nula ideekorje on avanenud.

5.3 Anneli andis teada, et KÜSK on välja kuulutanud kaks konkurssi: taotlusvoorude koordinaatori ja kommunikatsioonispetsialisti leidmiseks.

Otsustati:

5.1 Võtta info teadmiseks.

5.2 Võtta info teadmiseks.

5.3 Võtta info teadmiseks.

Järgmise koosoleku päeva otsustamine

Otsustati:

Teha KÜSKi nõukogu koosolek 21.04.2021 kell 10-12.

Teha KÜSKi nõukogu koosolek 27.05.2021 kell 13-15.

Juhatas:

Aage Õunap

Protokollis:

Anneli Roosalu

Nõukogu liikmed:

Aage Õunap

Agu Laius

Avo Üprus

Eha Paas

Irene Käosaar

Raivo Küüt

Viljam Borissenko